

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus II. Idola. Seu Idololatria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Non est ille tibi ablatum, qui dedit; quamvis tibi ablatum fuerit, quod dedit. S. August. in Pl. 32.

Homo, qui prosperis rebus proficit; asperis quid profecerit, dicit. Cum enim mutabilitatem bonorum adest copia, non eis confidit: sed, cum subtrahuntur, agnoscit utrum eum non coeperint. Quia plerumque, cum adsunt nobis, putamus, quod ea diligamus; sed, cum abesse coeperint, invenimus, qui simus. Idem l. de vera Relig. c. 47.

Elifæus aspiciens Magistrum suum assumi, discit vestimenta sua: non enim habebat aliquem adstantem sibi, atque dicentem; quod iterum reversurus esset Elias. S. Chrysost. S. de Ascens.

Ideo (Fideles) comparantur ovibus; quia Mundi exuvias sine aliquo sensu doloris amittunt: nam sicut ovis tondentem se non increpat; ita nec justus cupiditatem se expoliantis accusat. Cassiodorus in Pl. 8.

Sunt multæ rationes, quare Dominus justos exponat tribulationibus, & auferat eis temporalia. Prima est, ne temporalibus adhaereant, & Deum derelinquant: sicut corvus non rediit ad Noe in arcam; & dicitur, quod cadavere aliquo illectus fuerit &c. Hugo Card. in Psal. 40.

Ad Senis cujusdam monasterium latrones ingredientiens dixerunt ei: omnia, quæ in cella sunt, tollere venimus. At ille ait: quantum nobis videbitur filij tollite. Tulerunt ergo, quidquid invenerunt in cella, & abierunt. Obliti sunt autem Sacculum, qui absconditus erat in cella; quem senex tollens, secutus est eos, dicens: filij tollite, quod obliti estis in cella. Illi verò admirantes patientiam ejus, restituerunt omnia, & poenitentiam egerunt. Sanct. Bernardinus f. 28. Act. 3.

De S. Spe Abbate cæco per quadraginta annos ait Sanct. Gregorius 4. Dial. 10. Deus

venerabilem senem, dum exterioribus tenebris premeret; internam nunquam luce, & consolatione, destituit.

§. II.

Jactura labore partorum molesta.

Frustrâ feretis sementem, quæ ab hostibus devorabitur. Levit. 26. 16. Non dixit Dominus, non feretis; sed *feretis*, & *frustrâ feretis*: ut gravius esset supplicium, & poena acerbior. Joan. Cluniac. l. 51.

Prezium meum cogitaverunt repellere cucurri insiri. Psalm. 61. 5. hæc querelarum contra Saul maxima erat. De quo pretio loquitur? Lyran. pretium suum vocat duas filias Saulis, quarum primam promisit sibi dare in pretium pro bellis contra Philisthæos; & secundam, quam dedit David pro centum præputiis Philisthinorum. Pro earum amore David multas molestias, periculosa certamina, sitim, famem, tulit. Didacus Nißen. ser. 2. D. Refurr. §. 5.

Clamabat. Luc. 8. 8. JESUS memorans perditionem feminis. Illo clamore acerbum animi dolorem testatus fuit. Quid doluit? Verbi sui jacturam; cujus tres partes de quatuor pereunt. Sicut si ager medicinam proprijs sumptibus longò studio paratam effundat. Idem ibid.

Fili, recordare &c. Luc. 16. 25. Tu vocas patrem, ego voco filium; ut te graviter doleas perdidisse, quod natus es. Adhuc voco filium; ut amarius doleas, perdidisse te, quod tibi gratia dederat, & natura: quia non habuisse, doloris non est tantum, quanta habita mœroris est perdidisse. Sanctus Chrysológus sect. 123.

Vide tit. Paupertas. §. 18.

TITULUS II. IDOLA.

Seu

IDOLOLATRIA.

§. I.

Origo.

Sunt quatuor causæ Idololatriæ: 1. Imbecillitas intellectus, non valens corporalia transcendere; ideo pulchrioribus attribuit divinam cultum. His accidit, quod, eunti ad curiam regis, credit quemcumque bene indutum regem esse. 2. Adulatio, quæ regibus, & dominis, divinum cultum præstiterunt. 3. Carnalis affectus ad filios, & consanguineos; quibus post mortem statuas posuerunt. 4. Malitia diaboli. Multi non ore, aut corde, sed factis, plures deos credunt: qui corpora cœlestia putant in voluntatem hominis

influere: qui obediunt regibus plus, quam Deo: qui filios plus diligunt, quam Deum. Venefici, magi, incantatores. S. Thomas Aqu. O. pusc. 3. c. 2.

Quibusdam imaginibus posuerunt idololatriam virtutem præstandi honores, seu dominationes, atque prælationes; aut artes, aut eloquentiam. Et imagini muscæ, sub certa constellatione sculptæ, attribuerunt virtutem fugandæ muscæ ab omni loco, in qua ipsa foret. Similiter & imagini scorpionis fugandæ omnes scorpiones à civitate, vel regione, in qua sculpta esset. S. Bernardinus t. 1. f. 10, art. 1.

§. II. Di-

§. II.
Diversa.

Non facietis deos argenteos, nec deos aureos. Ex. 20. 23. Philo Hebr. l. 1. de Mona. Figuratè docens divinos honores non convenire divitijs : feruntur enim ultro citroque ventorum in morem.

Statuerunt eam juxta Dagon. 1. Reg. 5. 2. Quis? & qualis Dagon? Fuit præcipuus Philistinorum Deus. Derivant aliqui Dagon à *Daga*, id est, *piscis*, quòd idolum hoc piscis figuram haberet. Cum enim Philisthæi essent accolæ maris, piscationi dabant operam: ideoque fabricarunt, & coluerunt Dagon, quasi piscium, & piscationis, præsidem. Lyran. Abulens., Serarius &c. censent Dagon esse Venerem. Cornelius in 1. Reg. 5. 2.

Amantissima eorum non proderunt eis. II. 44. 9. Tropologicè idolum avari est pecunia, ut ait Sanct. Paulus. Idolum gulosi est venter; idolum superbi est honor. Cornelius hic.

In Beelzebub principe demoniorum. Luc. 11. 15. Beelzebub, juxta S. Hier. Eccl. 10. idem est, quod habens muscas, vel vir muscarum, aut idolum muscarum: quia propter victimarum sanguinem, multæ in illius fano muscæ. Idololatæ, qui in suis sacrificijs à muscis vexabantur; ad abigendas, colebant Deum Beelzebub. Corn. in Ex. 27.

§. III.
Miscellanea.

Arripiens, vitulum - contrivit usq; ad pulverem &c. Ex. 32. 20. Olerter: crediderim, quòd, ut eis idololatria nauferet, induceret, voluit ut pulveribus idoli sui fatiarentur. Sic permittit Deus, ut peccatores suis peccatis repleantur; ut ea postea evomant, & fastidiant. S. Hieron. ep. 12. ad Gaudentium: cupientibus Ægyptias carnes; usque ad nauseam, & vomitum, præbuit examini: coturnicum; ut eas postea satiati contemnerent.

Simulachra gentium argentum, & aurum. Psalm. 113. 4. &c. Licet inventantur & ænea, & lignea, simulachra; utilibus tamen illud elegit, quod gentilitas judicabat reverentius adorandum: ut erubesceret, colere viliora; quorum & pretiosa probantur irrita. Casiodorus in Pf. 112.

Principale crimen generis humani, summus Sæculi reatus, tota causa Judicij, idololatria. Tertullianus l. de Idol. initiò.

In templo cordis tui non statuas statuas Dagon cum arca sanctificationis; non filium Veneris, cum Filio Virginis; non Beelzebub cum JESU. Petrus Cellens. l. de panib. cap. 4.

Vide tit. Dij.

TITULUS III.
JEJUNIUM.§. I.
Symbola, & Similitudines.

Inane, & cavum intrinsecus facies illud. Ex. 27. 8. Non solidum, sed inane. Concavum altare, est cor poenitentis, ubi debet immolari sacrificium laudis, quod quidem non debet esse solidum, id est, delicijs plenum; sed inane, & concavum, id est, poenitentia, & jejuniò, attenuatum, S. Bonavent. diat. sal. c. 15. de Jejun.

Dies Sabbathi, id est, requies Domini. Deut. 5. 14. Sit jejuniùm Sabbatum nostrum, & laborum requies; qui per totum annum ministrantibus servis continui sunt; Isidorus Clarus. l. 1. Or. 8.

Præcidit lignum, & misit illud. 4. Reg. 6. 6. Admirandum spectaculum in cœlis est Monachus super terram, angelicam degens vitam. Lignum aridum, ex mandato Elia ferrum securis de profundo aquæ extraxit: corpus autem Monachi, quod jejuniò exaruit, animam de profundo sursum attollit. S. Ephrem. Paræn. 1.

Tu autem, cum jejunas, unge caput tuum. Matth. 6. 17. & faciem tuam lava. S. Zeno l. de jejun: habet etiam sacramenti plurimum modus ipse; quò ad jejunandum

instituimur, & formamur. Aquæ, & olei, usus aliquem Sacramentalem ritum innuunt Baptismi: quò denotatur gratiæ eminentia, quæ per jejuniùm comparatur.

§. II.
Jejunij præstantia.

Sancti estote. Levit. 11. 44. id est mundi. Nota: temperantia, & abstinentia à cibis vetitis, vocatur hic Sanctitas, id est, puritas: quia cibi vetiti censentur immundi, polluti, & execrabiles, ac comedentem contaminare. Ità Sanct. Bernardus f. 22. in Cant. Cornelius hic.

Cum jejunasset quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Matth. 4. 2. Quia sic videt jugiter jejunantem, proclamat, si *Filius Dei es.* S. Chrysol. f. 13.

Nisi per orationem, & jejunium. Matth. 17. 20. Perpende hinc, quanti fiat à Deo jejunium; ex hoc, quòd ad opera ardua jejunij concursum requiri explicavit. Cajetan. hic.

Adversarius inimicus in promptu est; jejunemus, ut vincamus. Solent homines, quotiescunque necessitatem diquam arduam patiuntur, ad maximas gentes, auxilij causâ, declinare legatos. Nos, quod est melius, legationem ad Deum